

RECENT VERSCHENEN

BAKKER, T.J. & B.P.M. VAN NOORDEN, 2010. Jaarverslag Hamsterbescherming 2008.

Provincie Limburg, Maastricht (54 pp.). U kunt het rapport verkrijgen bij de afdeling Landelijk Gebied, cluster Natuur van de provincie Limburg (tel. 043-389 7416), zolang de voorraad strekt.

Dit jaarverslag bevat de rapportage van de toestand van de Hamster in Limburg en de voortgang van de beschermingsmaatregelen. De verwerving van nieuwe reservaten is gestagneerd waardoor daar in 2008 geen uitbreiding heeft plaatsgevonden. Nadat in de voorgaande periode in verschillende gebieden Hamsters werden uitgezet, werden ook in 2008 in een deel van deze gebieden opnieuw Hamsters losgelaten. In de verbindingszone Wittem-Boholtz werden in 2008 voor het eerst Hamsters geïntroduceerd. Ook zijn weer in verschillende deelgebieden de Hamsters geteld. De totale Limburgse hamsterpopulatie kwam in 2007 nog uit op 1.167 getelde burchten. In 2008 daalde dit aantal tot 492. De totale Limburgse populatie komt daarmee volgens schatting uit op 500 burchten.

Loven, T., 2011. Zeldzame en schaarse broedvogels van Nederweert in 2010. Vogelwerkgroep Nederweert, Nederweert (133 pp.). Het rapport is te lezen en op te halen vanaf de internetpagina van de Vogelwerkgroep Nederweert: www.vogelwerkgroepnederweert.nl.

In de periode 1994-2010 is door de Vogelwerkgroep Nederweert onderzoek gedaan naar zeldzame en

schaarse broedvogels in de gemeente Nederweert. In deze periode is jaarlijks meer dan 9.000 ha vlakdekkend onderzocht. De resultaten zijn samengevat in dit rapport. Per soort wordt ingegaan op de biotoop, verspreiding en aantalsontwikkeling in 1994-2009 en de onderzoeksresultaten van 2010. De tellingen werden uitgevoerd volgens de gestandaardiseerde methode van SOVON. De 17-jarige reeks geeft een actueel overzicht hoe het met de zeldzame en schaarse soorten in Nederweert gesteld is. De aanwezigheid en trends van veel soorten worden voor een belangrijk deel bepaald door verstedelijking, agrarisch grondgebruik, bembelbeheer, het ouder worden van de bossen en natuurontwikkeling. Er komt naar voren dat soorten van het agrarisch gebied, zoals weidevogels, sterk in aantal achteruitgaan, terwijl soorten van ruigtes en struwelen zoals de Grasmus en Roodborsttapuit flink herstel vertonen. Boomklever en Kleine bonte specht zijn in de bossen sterk toegenomen, maar de Ransuil is vrijwel verdwenen. Ook de vele venherstelprojecten zorgen voor een opleving van bepaalde soorten. Roerdompen Bruine Kiekendief zijn echter zo goed als verdwenen. De soortteksten worden ondersteund door grafieken, tabellen en foto's.

KUITERS, A.T., M.J.J. LA HAYE, G.J.D.M. MÜSKENS & R.J.M. VAN KATS, 2011. Perspectieven voor een duurzame bescherming van de Hamster in Nederland.

Alterra Wageningen UR, Wageningen (127 pp.). Rapport nummer 2022. ISBN 978 90 327 0392 9. Het rapport is als pdf-bestand op te halen van internetpagina www.alterra.nl onder Publicaties Alterra en vervolgens Alterra rapporten.

In 2000 werd het Beschermingsplan Hamster officieel van kracht, nadat de Hamster in 1999 nagenoeg was uitgestorven in Nederland. Deze rapportage beschrijft de resultaten van het in dat jaar begonnen hamster-

experiment, waarbij onder meer een fokprogramma is opgezet met de laatste Hamsters die nog in het wild voorkwamen. Ook zijn leefgebieden ingericht met een hamstervriendelijk beheer waar in de periode 2002-2009 meer dan 750 Hamsters opnieuw zijn uitgezet. Deze blijken goed te reageren op het aangepaste beheer en het aantal Hamsters is de laatste jaren sterk gestegen. De komende jaren moet er nog veel gebeuren om de populaties verder te kunnen laten groeien tot een niveau waarbij de uitsluitingsgrenzen valt. Het beheer dient verder te worden geoptimaliseerd en het aantal hamstervriendelijk beheerde hectares moet verder worden uitgebreid. Ook moet veel aandacht worden besteed aan het onderling verbinden van de huidige leefgebieden.

DENTERS, T., 2010. Planten kijk | wandelgids van Nederland.

Fontaine uitgevers, 's-Gravenland (389 pp.). Prijs € 24,95. ISBN 978 90 5956 297 4. Dit boek is te koop in de boekhandel.

De Nederlandse flora omvat meer dan 1.600 plantensoorten. Veel van deze soorten zijn alleen maar te zien op één of enkele moeilijk bereikbare plaatsen of in bepaalde plantendistricten en zijn daardoor vaak moeilijk te vinden. Om u daarbij te helpen wordt aan deze bijzondere soorten in dit boek aandacht besteed. Met in totaal 25 wandel- en fietstochten wordt de flora van heel Nederland bestreken: van de duinen tot aan Zuid-Limburg. Voor Limburg staan wandeltochten in het Savelsbos en de omgeving van Vaals inclusief het Geuldal beschreven. Ook de stadsflora ontbreekt natuurlijk niet. Bij de wandelingen staan in totaal 560 kijkpunten beschreven, waarbij één of enkele bijzondere plantensoorten te zien zijn. Via GPS kunnen deze locaties exact worden teruggevonden. Alle tochten staan uitgebreid beschreven en zijn voorzien van routekaarten. Achter in het boek wordt van nog eens 140 soorten een goede kijkplek in Nederland beschreven.

KURSTJENS G., B. PETERS & K. VAN LOOY, 2010. De flora van het Maasdal.

Ontwikkelingen van bijzondere soorten sinds de start van natuurontwikkeling vanaf 1994.

Kurstjens ecologisch adviesbureau, Beek-Ubbergen/Bureau Drift, Bergen Dal/INBO, Brussel (284 pp.). Het rapport is op te halen vanaf de internetpagina www.maasinbeeld.nl.

In het kader van het project Maas in Beeld zijn tussen 2006 en 2009 de ecologische resultaten van vrijwel alle natuurherstelprojecten in het winterbed van de Maas tussen Eijsden en 's-Hertogenbosch zowel aan de Nederlandse als Belgische zijde onderzocht. Bovendien heeft een uitgebreid literatuuronderzoek plaatsgevonden naar historische data omtrent bijzondere flora en fauna. Dit soortenrapport gaat nader in op de historische en actuele verspreiding en trends van 125 indicatieve plantensoorten in het Maasdal. De gepresenteerde verspreidingskaarten van deze soorten zijn afkomstig van een groot aantal bronnen, inventarisaties en onderzoeken, waaronder de inventarisaties van project Maas in Beeld zelf uit 2006-2009, maar ook gegevens uit het archief van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Daarnaast wordt in het rapport een eerste analyse gemaakt van de factoren die ten grondslag liggen aan de geconstateerde trends. Dit is vervolgens doorvertaald naar implicaties voor inrichting en beheer.

Wie zijn rapport, boek, etc. opgenomen wil zien in deze rubriek, kan een literatuurverwijzing met een korte inhoudsbeschrijving en bestelwijze opsturen naar de redactie o.v.v. 'recent verschenen'. De publicaties moeten betrekking hebben op voor Limburg relevante onderwerpen.

De meeste in deze rubriek besproken rapporten kunnen worden ingezien bij het bureau van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Graag even van te voren bellen of iemand aanwezig is (tel. 0475-386470).